

Elektronické informační zdroje (VIKBA25)

7. Bibliografické citace a citační software

Martin Krčál

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Brno, 23. listopadu 2012

Bibliografické citace

Citát

- doslovné převzetí cizího výroku
- odlišení od vlastního textu
 - ❖ uvozovky
 - ❖ změna stylu písma (řez, font)
 - ❖ samostatný odstavec
 - více než 4 řádky (40 slov)
 - odsazení (5pt)

Parafráze

- cizí myšlenka vlastními slovy
- větší míra zapracování do vlastního textu
- neměnit původní myšlenku!!!
- platí i pro výtah z textu

Bibliografické citace/reference

- info o dokumentu, který autor použil při psaní své práce
- propojení s původním textem
- hlavní složky
 - ❖ etika citování
 - ❖ technika citování
 - forma – např. styl nebo standard

Proč citujeme?

Proč citujeme

- ochrana intelektuálního vlastnictví a autorských práv
- zpětné ověření uvedených tezí
- získání širšího kontextu k popisované problematice
 - ❖ možnost uvedení čtenáře do souvislostí
- citační etika

Chyby proti citační etice

- necitování díla, které bylo použito
- citování díla, které autor nepoužil
 - ❖ citování kapacit z oboru, i když nemají žádnou souvislost s tématem díla
- nepřesné citování
 - ❖ znemožňuje identifikaci a dohledatelnost
- autocitace
 - ❖ citování ostatních vlastních prací bez zřejmé souvislosti s novým dílem

Plagiátorství

Definice plagiátorství

- Představení duševního díla jiného autora půjčeného nebo napodobeného v celku nebo z části, jako svého vlastního.

(Norma ČSN ISO 5127-2003)

Co je plagiátorství

- využití cizí myšlenky bez uvedení jejího původního autora
 - ❖ vědomé
 - ❖ nevědomé
- vydávání cizí myšlenky za vlastní
- platí i pro tabulky, grafy, obrázky,...
- porušujete
 - ❖ etická pravidla vědecké komunikace
 - ❖ platné právo ČR (AZ)

Obecně známé věci

- základní informace z oboru
 - ❖ např. voda vaří při 100°C
- musí se citovat?
- jakou zvolím publikaci?
 - ❖ encyklopedie, slovník

NEmusíte citovat!!!

Citační styly

Citační styly

■ ČSN ISO 690

- ❖ česká verze mezinárodní normy

■ APA

- ❖ pro potřeby American Psychological Association
- ❖ psychologie + další příbuzné obory

■ MLA

- ❖ humanitní obory (např. jazykověda), manuál v [PDF](#)

■ Chicago

- ❖ společenské vědy,
- ❖ popisuje také citování VŠKP

Citační styly

■ Harvard

- ❖ citační styl Harvard Business School

■ Vancouver

- ❖ pro časopisy z oblasti lékařství, biomedicíny, lékařských technologií apod., manuál v [PDF](#)

■ AMA

- ❖ citační styl American Medical Association
- ❖ pro lékařství a biologii, manuál v [PDF](#)

■ CSE

- ❖ citační styl pro přírodní vědy

ČSN ISO 690

Nová norma

- platná od 1.4.2011
- nahradila ČSN ISO 690 a 690-2
- nová verze po 14-ti letech
- obecně uznávaná interpretace normy
(Biernátová, Skůpa)
 - ❖ připomínkováno 8 odborníky na citace

Novinky v normě

- jiný zápis autorů
- dostupnost není v <>
- počet stran nepovinný
- lepší zpracování e-dokumentů

Druhy citací

- odkazy v textu
- soupis použité literatury

Zdroje pro citování dle ČSN ISO 690

- norma ČSN ISO 690,
- norma ISO 690:2010
- citování dle ČSN ISO 690
 - ❖ BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan Skůpa - [Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 \(01 0197\) platné od 1. dubna 2011](#) [pdf, 1.3 MB]
 - ❖ BIERNÁTOVÁ, Olga - [Bibliografické citace dle aktualizované normy ČSN ISO 690](#) [ppt, Slideshare]
 - ❖ Tkačíková, Daniela - [Jak zpracovávat bibliografické citace](#) (e-kurz VŠB-TUO)
 - ❖ Bratková, Eva - [Bibliografické odkazy pro seznamy a citace](#) (příklady)
 - ❖ [Iva: informační výchova na UTB ve Zlíně](#) (online kurz)
- citování dle ČSN ISO 690 a 690-2
 - ❖ BRATKOVÁ, Eva - [Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2](#) [pdf, 860 kB]

E-kniha

- KRATOCHVÍL, Jiří, Petr Sejk, Věra Eliášová a Marek Stehlík. *Metodika tvorby bibliografických citací* [online]. Brno, Masarykova univerzita, 2010, aktualizace 18. října 2011. ISSN 1802-128X.

Dostupné z [Elportálu MU](#).

- ❖ e-kniha dostupná zdarma v IS MU
- ❖ popis nejpožívanějších citačních stylů

Citační software

Co je citační SW?

- = Reference management software/system
- správa citací
- funkce
 - ❖ vkládání/import záznamů (z DB)
 - ❖ export do stovek citačních stylů, tvorba bibliografií a soupisů literatury
 - ❖ správa a organizace citací, vyhledávání
 - ❖ nástroje pro tvorbu citací
 - ribbon do Wordu ([ukázka Zotero](#)), lišty do prohlížeče,...
 - ❖ nově funkce Webu 2.0 (obálky, FT,...)

Zdarma dostupný SW

■ ZOTERO

zotero

- ❖ rozšíření do Firefoxu
- ❖ umí získávat bibliografické údaje přímo z webu
- ❖ sdílení a export citací
- ❖ silná komunita, množství nástrojů

■ Connotea

 Connotea

- ❖ systém pro správu odkazů z internetu a profi DB
- ❖ citace lze tagovat a sdílet

■ CiteULike

citeulike

- ❖ systém pro správu citací
- ❖ možnost doplnění FT, tagování, sdílení, RSS
- ❖ podpora všech významných citačních stylů
- ❖ ale nepodporuje ISO 690

EndNote Web

- Thomson Reuters
- komerční
- správy citací, podpora různých typů dokumentů a citačních stylů
- nepřímý import z profi DB (přes externí soubory)
- dostupný na MU – předplatné WoK
- wordovský plugin ([PDF manuál](#))

EndNoteWeb

- přístup: <http://myendnoteweb.com>
- registrace
 - ❖ přihlásit se pod [svou univerzitou](#)
 - klikněte na: Institutional users - Log in via your [institutional login](#) (Shibboleth)
 - z nabídky vyberte: Czech academic identity federation EduID.cz
 - přihlaste se přes UČO a sekundární heslo
 - ❖ vytvořit si vlastní účet

EndNote Web – ukázka rozhraní

Welcome Martin | Web of KnowledgeSM | ResearcherID | Log Out | Help

ENDNOTE[®] WEB | provided by WEB OF KNOWLEDGESM

Hide message **NOTICE:**
Get EndNote X6 Now!
Store your references and PDFs and find full text in seconds with EndNote X6 and EndNote Sync...

My References | Collect | Organize | Format | Options

Show Getting Started Guide

Hide Panel

Quick Search
Search for
in All My References
Search

My References
All My References (26)
[Unfiled] (3)
Quick List (0)
Trash (9) Empty
▼ My Groups
nove (6)
Poslední importy (2)
Psychologie (3)
RSS (12)

Create accurate author lists and showcase your work
LEARN MORE ABOUT ResearcherID

All My References

Show 10 per page | Page 1 of 3 | Go

MORE POWERFUL. MORE FLEXIBLE.
Get online file storage and sync functionality
ENDNOTE X6
Close

Sort by: First Author -- A to Z

☐ All ☐ Page	Add to group...	Copy to Quick List	Delete			
Author	Year	Title				
☐	1967	Histoire de l'U.R.S.S. : de l'antiquité a nos jours Added to Library: 28 Feb 2012 Last Updated: 28 Feb 2012 				
☐	2010	Posters Journal of Library Administration Added to Library: 11 Apr 2011 Last Updated: 11 Apr 2011 				
☐	Ambrogio, Robert J.	2007 Commentary: RSS: A powerful tool that keeps you informed Lawyers USA Added to Library: Last Updated: 				
☐	Aubry, Tim	2010 Community Psychology Training in Canada in the New Millennium Added to Library: 02 Dec 2011 Last Updated: 02 Dec 2011 Online Link → Go to URL 				
☐	Bloom, Martin	1984 Configurations of human behaviour : life span development in social environments Added to Library: 12 Apr 2011 Last Updated: 12 Apr 2011 				
☐	Carson, Robert C.	1998 Abnormal psychology and modern life Added to Library: 02 Dec 2011 Last Updated: 02 Dec 2011 				
☐	Danker, Helge	2011 Tabakrauchen und Alkoholkonsum bei Patienten mit Kehlkopfteilresektion fünf Jahre nach der Diagnose Kehlkopfkrebs Zeitschrift für Gesundheitspsychologie Added to Library: 12 Apr 2011 Last Updated: 12 Apr 2011 → Go to Record				

- přístup: <http://www.citacepro.com>
- od tvůrců Citace.com
- [podrobný návod](#)
- funkce
 - ❖ správa citací, přímý import z EBSCOhost, import přes RIS formát ze všech významných DB, importy přes ISBN a DOI, obálky, obsahy, odkazy na FT, úložiště, 10 citačních stylů, export do BibTex, citační lišta, wordovský plugin (prosinec 2012)
 - ❖ připravuje se:
 - portál/úložiště instituce, osobní profil, více stylů

Citace PRO

■ přihlášení

- ❖ klikněte na ikonu Masarykova univerzita
- ❖ zadejte UČO a sekundární heslo

Přihlášení
Vyberte svou instituci a přihlaste se prostřednictvím údajů Vaší instituce:

 Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta	 Masarykova univerzita
 Vysoké učení technické v Brně	 Moravská zemská knihovna
 Citace FREE	

 MASARYKOVA UNIVERZITA
Česká republika

Poskytovatel identit MU

UČO:

Heslo:

Pokusil jste se přistoupit na stránky, které vyžadují autentizaci. Pro přihlášení použijte UČO a sekundární heslo.

Hosté s guest účtem použijí místo UČO své GuestID.

[Nápověda](#)

Službu zajišťuje Ústav výpočetní techniky MU.

[English](#)

Citace PRO – ukázka rozhraní

The screenshot displays the Citace PRO web interface. At the top, there is a search bar with the text "Prohledat mé citace" and a magnifying glass icon. To the right of the search bar are links for "English", "Institute", "Martin Krčál", and "Odhlásit se". Below the search bar is a navigation bar with a yellow background and a plus icon, containing the text "Vytvořit novou citaci". To the right of this bar are several action buttons: "Stáhnout citace" (with a download icon), "Přidat do složky" (with a folder icon), "Odebrat ze složky" (with a folder icon), "Smazat" (with a trash icon), and "Řadit" (with a dropdown arrow).

On the left side, there is a sidebar with a dark background and a yellow border. It features a dropdown menu for "ČSN ISO 690" and several categories with icons and gear settings: "Všechny citace", "Moje složka (0)", "Psychologie (1)", "Technologie (10)", "Test (0)", "Vytvořit složku", "web design (1)", and "Koš".

The main content area displays a list of citations in a table format. Each row has a checkbox on the left. The table columns are "Název / Autoři", "Druh", "Identifikátor", and "Rok".

☐	Název / Autoři	Druh	Identifikátor	Rok
☐	Great experiments in physics: firsthand accounts from Galileo to Einstein Složky: Technologie x	Kniha	04-862-5346-5	1987
☐	Konkurence Složky: Technologie x	Část knihy		
☐	Velká kniha k Adobe Photoshop 7.0: manuál k programu a škola výtvarných technik Willmore Ben Složky: Technologie x	Kniha	80-722-6745-0	2002
☐	8 tajemství úspěchu: 8 vlastností, které mají úspěšní lidé společné St. John Richard Složky: Technologie x	Kniha	978-808-7524-022	2011
☐	Hydrogen materials and vacuum systems: First international workshop on hydrogen in materia... Složky: Technologie x	Kniha	07-354-0137-3	c2003
☐	Snězte tu žábu!: 21 rad, jak v co nejkratším čase udělat co nejvíce Tracy Brian Složky: Technologie x	Kniha	978-807-2634-033	2007
☐	Learning health through virtual world: comparative between UK and Malaysia Ahmad Nik Siti Hanifah Nik, Wana Tao Rua... Složky: Technologie x	Článek		

- jeden z nejznámějších citačních manažerů dostupných online
- vytváří Proquest
- komerční
- funkce
 - ❖ klasická správa citací + přímý import ze všech významných komerčních DB, export do různých citačních stylů
 - ❖ Write-n-cite – plugin do Wordu
 - ❖ RefGrab – metadata webových stránek
 - ❖ Backup&Restore - zálohování

RefWorks – ukázka rozhraní

Language | Update Profile | Customize | Contact Us | RefMobile | Log out

RefWorks Albertina icome Praha
Welcome, Martin Krcal.

References View Search Bibliography Tools Help Search your RefWorks database Search

New Folder Create Bibliography New Reference Additional Information

References > All References

References Organize & Share Folders

References to Use Selected Page All in List Sort by Authors, Primary Change View Standard View

Ref ID 239 Journal, Electronic Reference 1 of 5
Source [kratky nazev periodika](#), 2011, rocnik, cislo, 45-58, vydavatel, místo, dostupnost
[360 Link to Full Text](#)

Ref ID 241 Conference Proceedings Reference 2 of 5
Authors [Příjmení, Jméno; Příjmení2, Jméno2; Příjmení3, Jméno3](#)
Title Název příspěvku
Source [fcuzil](#), rok, ročník, číslo, 234-284, vydavatel, místo
Folders [test_Test Exportu](#);
[360 Link to Full Text](#)

Ref ID 236 Book, Whole Reference 3 of 5
Authors [Příjmení, Jméno; Příjmení2, Jméno2; Příjmení3, Jméno3](#)
Book Title Název knihy
Source 2011, 234, vydavatel, místo, 2.
Folders [test_Test Exportu](#);
[360 Link to Full Text](#)

Ref ID 237 Book, Section Reference 4 of 5
Authors [Příjmení, Jméno; Příjmení2, Jméno2; Příjmení3, Jméno3](#)
Section Title Název části
Source 2011, 1.3.2, 234-254, vydavatel, místo, 2.
[360 Link to Full Text](#)

Ref ID 240 Journal Article Reference 5 of 5
Authors [Příjmení, Jméno; Příjmení2, Jméno2; Příjmení3, Jméno3](#)
Title Název článku
Source [kratky nazev periodika](#), 2011, rocnik, cislo, 45-58, vydavatel, místo, dostupnost
[360 Link to Full Text](#)

Resources
Support Center
Webinars
f t

Folders
★ My List
Not In Folder (3)
Last Imported (0)
Citace (0)
test (2)
Test Exportu (2)

Quick Access
Advanced Search
Import
Export
Create Bibliography
Delete References
Print References
Output Style Manager
Customize

Statistics
5 Reference(s)
3 Folder(s)
0 Shared Item(s)
0 Attachment(s)
0 / 104857600 bytes used.

Placené systémy - desktopy

■ ProCite

ProCite®

- ❖ Thomson Reuters
- ❖ desktop verze (nutná instalace, trial)
- ❖ pro profesionály

■ Reference Manager

Reference
Manager

- ❖ Thomson Reuters
- ❖ desktop (nutná instalace, trial)
- ❖ umožňuje hledat FT záznamů na internetu nebo v DB
- ❖ umožňuje sdílet databázi citací více uživateli

Placené systémy - desktopy

■ Biblioscape

- ❖ desktop, server verze
- ❖ propojení s katalogy univerzit
- ❖ možnost připojit FT (PDF, HTML)
- ❖ psaní textů přímo v programu
- ❖ publikování na webu

■ Bibliographix

- ❖ pro malé projekty verze Lite zdarma
- ❖ podpora různých citačních stylů
- ❖ tvorba bibliografií
- ❖ automatické vyhledávání podobných citací

Další citační nástroje

■ BibTEX

- ❖ nástroj a formát pro generování použité literatury v prostředí LATEX
- ❖ oddělení obsahu od formy
- ❖ BibShare - plug-in pro Word

■ Bibus

- ❖ open source, citační SW
- ❖ podporuje BibTEX

■ EasyBib

- ❖ free (MLA), premium (AMA, Chicago)
- ❖ zajímavý import dat (např. WorldCat)

Další citační nástroje

■ Citation Machine

- ❖ generátor citací
- ❖ dle ISBN
- ❖ MLA, APA, Turabian, Chicago
- ❖ problém s českou literaturou

- zjednodušená verze Citace PRO
- generátor citací
- správa citací po registraci
- generování dle stylu ČSN ISO 690
- export do Wordu
- importy dle ISBN a DOI

Další aktivity Citace.com

- citace v katalogu
- vzdělávací sekce
 - ❖ výklad nové normy (Biernátová, Skůpa)
 - ❖ poradna na Facebooku ([e:citace](#))
 - ❖ e-kurz ([e:citace](#))
 - ❖ citační FAQ ([e:citace](#))
 - ❖ projekt „Popiš svou stránku“
 - ❖ citační hra
 - ❖ školení, prezentace

Ukázky propojení s EIZ

■ přímý link

- ❖ Refworks z ProQuestu
- ❖ linkování

■ exportní soubor

- ❖ Endnoteweb z ProQuestu
- ❖ formát RIS ([specifikace](#))

Ukázka RIS

TY - JOUR

AB - The article provides abstracts on education-related topics which include the use of the software Elluminate Live and Jing in the virtual classroom, the use of really simple syndication (RSS) to enhance student access to research, and the use of virtual and in-class instruction, otherwise known as blended learning, in an introductory Speech class.

AN - 54302818

DO - 10.1080/01930826.2010.489013

DP - EBSCOhost

M1 - 7/8

N1 - Source Info: Oct-Dec2010, Vol. 50 Issue 7/8, p1027; Subject Term: ABSTRACTS; Subject Term: EDUCATIONAL technology; Subject Term: ONLINE courses; Subject Term: RSS feeds; Subject Term: BLENDED learning; Number of Pages: 15p; Document Type: Abstract

PY - 2010

T2 - Journal of Library Administration

TI - Posters

ID - 6

Více info o citačním SW

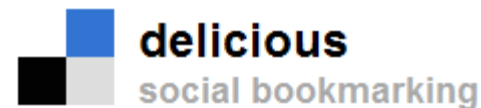
- Bibliografické manažery (Infogram)

Sociální bookmarky

Sociální bookmarky

- uchovávání odkazů online
- sdílení odkazů
- tagování
- hodnocení, komentáře
- smysl sociálních bookmarků:
 - ❖ sdílení svých znalostí
 - ❖ rozšiřování vlastních obzorů
 - ❖ dostupnost

Delicious

- založeno 2003 (2005 - Yahoo)
- >300 nových odkazů za minutu
- údajně nejpopulárnější
- nutná registrace
- odkazy z jiných stránek
- tagy

Digg

- založeno 2004
- nutná registrace
- odkazy z jiných stránek
- předem definované tagy

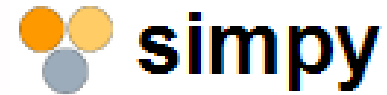
- základní funkce, česky
- občas zbytečně složité
- nutná registrace
- odkazy z jiných stránek
- vlastní tagy
- sledování zdrojů, RSS
- využívá API Delicious

Linkuj.cz

- česky
- nutná registrace, potvrzení na email
- vkládání odkazů + odkazy z jiných webů
- komentáře

Další sociální bookmarky

- [Furl](#)
- [Simpy](#)
- [Reddit](#)
- a další

Další citační nástroje

Citace v katalogu knihoven MU

Přidat do mé schránky

Trvalý odkaz

Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát:

[Standardní formát](#) [Katalogizační záznam](#) [Krátký záznam](#) [S návěštími pro jednotlivá pole](#) [S kódy polí MARC21](#)

Záznam 2 z 66

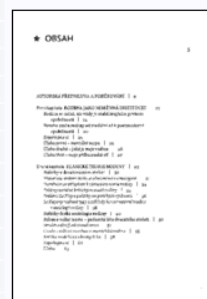
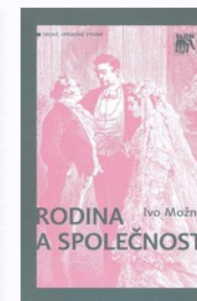
◀ Předchozí záznam

▶ Další záznam

Beth **Doplňující údaje o dokumentu v Beth:** Komentáře (0), Anotace (1)

Autoři	● Možný, Ivo, 1932-
Název	● Rodina a společnost / Ivo Možný ; ilustrace Vladimír Jiránek
Vydání	2., upr. vyd.
Nakl. údaje	Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2008
Rozsah	323 s. : il.
Edice	Studijní texty ; sv. 38
ISBN	9788086429878
Poznámka	Terminologický slovník
Pozn. o bibliogr.	Obsahuje bibliografii a rejstříky
Předmět.heslo	● sociologie rodiny
Forma a žánr	● učebnice vysokých škol
Autoři,ost.	● Jiránek, Vladimír, 1938-
Edice-unif.	● Studijní texty (Sociologické nakladatelství) ; sv. 38
Jednotky(signatura)	Všechny jednotky
Jednotky-DK	Ekonomicko-správní fakulta
Jednotky-DK	FF - katedry a ustavy
Jednotky-DK	FF - ústřední knihovna
Jednotky-DK	Fakulta sociálních studií
Jednotky-DK	Knihovna univ. kampusu
Jednotky-DK	Pedagogická fakulta
Jednotky-DK	Právnická fakulta

MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. 2., upr. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008, 323 s. ISBN 9788086429878.

ČSN ISO 690

citace PRO

Odevzdej.cz

- kontrola textu na plagiátorství
 - ❖ nahraje se soubor
 - ❖ výsledek se posílá na zadaný e-mail

The screenshot shows the Odevzdej.cz website interface. At the top left is the logo, a stylized document with a magnifying glass. To its right, the text reads "Odevzdej.cz" and "Seminární a školní práce". Below this is a small link to "Odevzdej.cz". On the right side of the top bar is a login section with "Login:" and "Heslo:" labels, input fields, a "Přihlásit se" button, and links for "Založit účet" and "Zapomněli jste heslo?". The "edu ID cz" logo is also present. The main content area is titled "Zkontrolovat práci na podobnosti". It contains a "Soubor z PC:" label, a file upload input field, and a "Procházet..." button. Below that is an "E-mail:" label and an input field. A green message states: "Po kontrole bude výsledek odeslán na zadaný e-mail. Vložený soubor bude automaticky po 5 dnech z databáze vymazán." At the bottom left of this section is a "Zkontrolovat" button. On the right side of the main content area is a graphic of two decorated Easter eggs.

Citování dle normy ČSN ISO 690

Citace v textu

Harvardský styl

- (příjmení prvního autora, rok, strana)
 - ❖ (Kafka, 2008, s. 125)
- strana je volitelná
 - ❖ (Kafka, 2008)
- chybí-li autor, pak název korporace
 - ❖ (Adobe Creative Team, 2011)
- chybí-li autor i korporace, pak první slova z názvu – není kurzívou
 - ❖ (Principy sazby, 1954, s. 18)

Harvardský styl

- zkrácená citace stejná u více děl
 - ❖ za rok se vkládá index (písmeno a,b,c,d,...)
 - ❖ (Kafka, 2008b, s. 54)
- citace se může vkládat kamkoliv do věty, na konci věty se dá před tečku
 - ❖ ... citace dáváme do uvozovek (Bratková, 2008) nebo je lze i jinak zvýraznit (Cihlář, 2011).
- citace použité hned za sebou spojujeme
 - ❖ (Bratková, 2008; Cihlář, 2011)

Harvardský styl

- pokud je ve větě příjmení citovaného autora v prvním pádu, vypouštíme ho ze zkrácené citace
 - ❖ ... a tento pojem definuje Kafka takto,... (2008, s. 34).
- hranaté vs. kulaté závorky

Soupis literatury v Harvardském stylu

- v soupisu použité literatury je rok hned za autorem (pokud není, tak za názvem), rok vydání se dále neuvádí
 - ❖ KAFKA, Jan. 2008. *Název: podnázev...* Praha: Mladá Fronta, 254 s.
 - ❖ *Principy sazby*. 1954. 2. vyd..... Praha: Academia, 185 s.....
- pokud je v citaci celé datum, pak ho uvádíme
 - ❖ SRBECKÁ, Gabriela. 2010. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. Brno, 02/07/2010, roč. 3, č. 7...

Poznámky pod čarou

- funkce vložit poznámku pod čarou ve Wordu
 - ❖ ve své knize Kafka¹.... a také ve svém článku²
- pod čarou jen zkrácená citace
 - ❖ = příjmení a jméno autora, název, strana
 - ❖ SMITH, Michael. *Digital libraries*, s. 195.
- bez autora = korporace
 - ❖ Adobe Creative Team. *Adobe InDesign CS5*, s. 188.

Poznámky pod čarou

- bez autora i korporace = jen název
 - ❖ *Principy sazby*, s. 18.
- u částí dokumentů (např. články) není název kurzívou
 - ❖ SRBECKÁ, Gabriela, Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání.
- každá citace má vždy nové číslo
- citaci lze vkládat kamkoliv do věty
 - ❖ hned za citovanou pasáž
 - ❖ na konci věty před tečku

Poznámky pod čarou

- stejné citace pod sebou – tamtéž
 - ❖ *Principy sazby*, s. 18.
 - ❖ tamtéž, s. 25.
- odkaz na jinou poznámku (první použití)
 - ❖ KAFKA, cit. 1, s. 124.

Číslování citací (Vancouver styl)

- každá citace má své jedinečné číslo v soupisu literatury
 - ❖ 48. NOVOTNÝ, Jan. *Metody odposlechu...*
- číslo citace se použije v textu
 - ❖ ..., což s sebou může přinášet problémy (25, s. 158).
 - ❖ ..., což dle Novotného není úplně vhodné (48).
- spojení více citací do jedné
 - ❖ (25, s. 158; 48)
- hranaté závorky

Citace v soupisu použité literatury

Druhy dokumentů

- kniha - kapitola
- časopis, noviny - článek
- sborník – příspěvek ve sborníku
- web – webová stránka, příspěvek
- ...

Obecná struktura

- Jména tvůrců
- Název
- Typ nosiče (jen u elektronických)
- Vydání
- Nakladatelské informace
- Datum vydání
- Edice
- Číslování
- Identifikátor
- Dostupnost
- Poznámky

Tištěné dokumenty

Citování tištěných dokumentů

- Citovaný text mít fyzicky u sebe
- Pokud údaj chybí:
 - ❖ odhadne se
 - ❖ vynechá se
- Zdroje informací
 - ❖ Titulní list
 - ❖ Rub titulního listu
 - ❖ Tiráž
 - ❖ [Externí zdroje]
 - ❖ [Odhad]

Monografie (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání:
Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran. Edice:
Subedice, číslo edice. Standardní číslo. Dostupnost.
Poznámky.
- HOLZNER, Steven. *RSS: automatické doručování obsahu vašich WWW stránek.* Překlad Jan Šindelář. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2007, 278 s. ISBN 978-80-251-1479-7.

Část monografie (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání:
Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran. Edice:
Subedice, číslo edice. Standardní číslo. Dostupnost.
Poznámky.
- (Chapter 1) Beeing a teacher. HENRY, Miriam, John KNIGHT, Robert LINGARD a Sandra TAYLOR.
Understanding Schooling: An Introductory Sociology of Australian Education. Florence: Routledge, 1988, s. 18-39. ISBN 9780415008952. Dostupné také z: <http://site.ebrary.com/lib/masaryk/docDetail.action?docID=10017788&p00=sociology>

Článek (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost. Název článku: podnázev článku. Sekundární odpovědnost článku. *Název periodika: podnázev periodika*. Místo: Nakladatelství, rok vydání, ročník, číslo rozsah stran. Standardní číslo. Dostupnost. Poznámky.
- DASGUPTA, Partha a Eric MASKIN. Efficient Auctions. *The Quarterly Journal of Economics*. Oxford (GB): Oxford University Press, 2000, vol. 115, issue 2, s. 341-388. DOI: 10.1162/003355300554755. Dostupné také z databáze Oxford Journals Online.

Periodikum (struktura, příklad)

- *Název periodika: podnázev periodika.*
Odpovědnost. Místo: Nakladatelství, rok vydání, ročník, číslo. ISSN. Dostupnost. Poznámky.
- *Mediální studia: odborný časopis pro kritickou reflexi médií.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, prosinec 2010, roč. 4, č. 1. ISSN 1801-9978. Vychází 2x ročně.

Sborník (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku: podnázev sborníku.* Sekundární odpovědnost sborníku. Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, počet stran. Edice: Subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- FRIEDLOVÁ, Zdeňka a Pavla GAJDOŠÍKOVÁ (ed.). *Knihovny současnosti 2012: sborník z 20. konference, konané ve dnech 11. až 13. září 2012 v areálu Univerzity Pardubice.* Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012. 252 s. ISBN 978-80-86249-65-0. Dostupné také z: http://www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2012/KKS_2012_sbornik_final.pdf

Příspěvek (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost příspěvku. Název: podnázev příspěvku. Sekundární odpovědnost příspěvku. In: Primární odpovědnost sborníku. *Název sborníku: podnázev sborníku*. Sekundární odpovědnost sborníku. Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, rozsah stran. Edice: Subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- DENÁR, Michal a Josef MORAVEC. Opensource a knihovny: cesta k lepším službám?. In: FRIEDLOVÁ, Zdeňka a Pavla GAJDOŠÍKOVÁ (ed.). *Knihovny současnosti 2012: sborník z 20. konference, konané ve dnech 11. až 13. září 2012 v areálu Univerzity Pardubice*. Ostrava: Sdružení knihoven ČR, 2012, s. 128 - 132. ISBN 978-80-86249-65-0. Dostupné také z: http://www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2012/KKS_2012_sbornik_final.pdf

Akademická práce (struktura, příklad)

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.* Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, počet stran. Standardní číslo. Dostupnost. Poznámky.
- JANKŮ, Monika. *Mateřství a dětství očima žen různých generací.* Brno, 2008, 133 s. Dostupné také z: http://is.muni.cz/th/78718/fss_m_a2. Vedoucí diplomové práce Miroslava Štěpánková. Masarykova univerzita, Katedra psychologie.

Legislativa (struktura, příklad)

Není definováno v normě, odvozeno z obecné struktury!

- Působnost. Primární odpovědnost. Název: podnázev. In: Primární odpovědnost sbírky. *Název sbírky: podnázev sbírky*. Rok vydání, část, rozsah stran. Dostupnost. Poznámky.
- ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky. 1998, částka 39, s. 5388-5419. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb039-98.pdf>*
- *Na právnických fakultách se při citování vychází z [Legislativních pravidel vlády](#) (s. 48-52).*

Normy a standardy (struktura, příklad)

- Označení. *Název: podnázev. Vydání. Místo, Nakladatelství, rok/datum vydání, počet stran. Dostupnost. Poznámky.*
- ČSN EN 62270. *Automatizace vodních elektráren: pokyn pro řízení pomocí počítače. Praha: Český normalizační institut, 2005-03-01. 72 s. Třídící znak 08 5500.*

Kartografické materiály

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Měřítko. Sekundární odpovědnost. Vydání.
Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání,
rozměr. Edice: Subedice, číslo edice.
Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- *Třeboňsko: velká cykloturistická mapa.* [1:60
000]. Vizovice: Shocart, 2008. ISBN 978-80-
7224-565-9.

Kartografické materiály – příklad 2

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Měřítko. Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání, rozměr. Edice: Subedice, číslo edice. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- KLUB ČESKÝCH TURISTŮ. *Králický Sněžník: turistická mapa 1:50 000.* 4. vyd. Praha: Trasa, 2011, 1 mapa složená. Edice Klubu českých turistů, sv. 53. ISBN 9788073243166.

Firemní a nepublikované dokumenty

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev.*
Sekundární odpovědnost. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, rok vydání. Rozsah stran. Poznámky. Dostupnost. Standardní číslo.
- KŘÍŽ, Jan, Martin KRČÁL a Blanka FARKAŠOVÁ.
Nastavení připojení k internetu: jednoduchý interní návod pro zaměstnance. Verze 1.4.11. Brno, 2010. 4 s. Dostupné z intranetu ÚK FSS MU. Interní manuál.

Elektronické dokumenty

Citování elektronických dokumentů

- Problém nalezení bibliografických info
- Zdroje informací
 - ❖ nadpisy
 - ❖ hlavička, metadata
 - ❖ titulek
 - ❖ [externí zdroje]
 - ❖ [odhad]
- údaje o datu citování, aktualizace, data publikování, nosiče, místo vydání verze

e-články

- Primární odpovědnost. Název článku: podnázev článku. Sekundární odpovědnost článku. *Název periodika: podnázev periodika* [nosič]. Místo: nakladatelství, rok/datum vydání, ročník, číslo, rozsah stran, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- SRBECKÁ, Gabriela. Rozvoj kompetencí studentů ve vzdělávání. *Inflow: information journal* [online]. Brno: [Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, KISK], 02/07/2010, roč. 3, č. 7 [cit. 2010-08-06]. Dostupné z: <http://www.inflow.cz/rozvoj-kompetenci-studentu-ve-vzdelavani>

e-knihy

- Primární odpovědnost. *Název: podnázev* [nosič].
Sekundární odpovědnost. Vydání. Místo vydání:
Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace
[datum citování]. Edice: Subedice, číslo edice.
Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- HÖNIG, Johannes Franz. *Abdominoplastik: Prinzip und Technik* [online]. [Heidelberg]: Steinkopff, 2008 [cit. 2011-10-18]. ISBN 978-3-7985-1817-9. DOI: 10.1007/978-3-7985-1817-9. Dostupné z: <http://www.springerlink.com/content/978-3-7985-1816-2>

Další e-dokumenty

- obdobně se vytvářejí citace elektronických ekvivalentů klasických dokumentů
- e-příspěvky, e-časopisy, e-firemní literatura, část e-knihy, e-diplomky

Webová sídla

- Primární odpovědnost. *Název webu: podnázev webu* [nosič]. Sekundární odpovědnost. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2012 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://www.muni.cz>

Webové stránky (jako součást webu)

- Primární odpovědnost stránky. *Název stránky: podnázev stránky*. Primární odpovědnost webu. *Název webu: podnázev webu* [nosič]. Sekundární odpovědnost webu. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- Absolventi. *Masarykova univerzita* [online]. Brno: Masarykova univerzita, c1996-2012 [cit. 2012-10-11]. Dostupné z: <http://www.muni.cz/alumni>. Informace pro absolventy MU.

Příspěvek na webu (např. Wikipedia)

- Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: podnázev příspěvku. In: Primární odpovědnost webu. *Název webu : podnázev webu* [nosič]. Sekundární odpovědnost webu. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- Albert Einstein. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 5 November 2001, 8 October 2012 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z http://en.wikipedia.org/wiki/Albert_Einstein

Blog

- Primární odpovědnost příspěvku. Název příspěvku: podnázev příspěvku. In: Primární odpovědnost blogu. *Název blogu: podnázev blogu* [nosič]. Sekundární odpovědnost. Vydání/verze. Místo vydání: Nakladatelství, datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost. Poznámky.
- TWEETY. Pokročilá propagace webu. In: *SEO blog* [online]. 7. 1. 2008 [cit. 2012-10-08]. Dostupné z: <http://www.seoblog.cz/pokrocila-propagace-webu>

e-příspěvky

- jako blogy se citují příspěvky do:
 - ❖ elektronických sborníků
 - ❖ webových sídel
 - ❖ databází
 - ❖ počítačových programů
 - ❖ videa např. na Youtube, Vimeo, Stream.cz,...

Zprávy v e-konferenci

- Primární odpovědnost zprávy. Název zprávy: podnázev zprávy. In: *Název systému zpráv: podnázev systému zpráv* [nosič]. Sekundární odpovědnost. Místo vydání: Vydavatel, datum vydání/odeslání, datum aktualizace [datum citování]. Číslování/lokace v rámci systému zpráv. Dostupnost. Poznámky.
- RICHTER, Vít. Autorske pravo ve znalostni ekonomice. In: *KNIHOVNA List: Diskusni skupina knihoven a automatizace knihoven* [online]. Praha: CESNET, Fri, 15 Aug 2008 11:54:34 +0200 [cit. 22. prosince 2008]. Dostupné prostřednictvím e-mailu: knihovna@cesnet.cz a také z archivu: <http://listserv.cesnet.cz/cgi-bin/wa?A2=ind0808&L=knihovna&T=0&F=&S=&P=3291>

Zdroje:

- norma ČSN ISO 690
- norma ISO 690:2010
- citování dle ČSN ISO 690
 - ❖ BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan Skůpa - [Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 \(01 0197\) platné od 1. dubna 2011](#) [pdf, 1.3 MB]
 - ❖ BIERNÁTOVÁ, Olga - [Bibliografické citace dle aktualizované normy ČSN ISO 690](#) [ppt, Slideshare]
 - ❖ Tkačíková, Daniela - [Jak zpracovávat bibliografické citace](#) (e-kurz VŠB-TUO)
 - ❖ Bratková, Eva - [Bibliografické odkazy pro seznamy a citace](#) (příklady)
 - ❖ [Iva: informační výchova na UTB ve Zlíně](#) (online kurz)
- citování dle ČSN ISO 690 a 690-2
 - ❖ BRATKOVÁ, Eva - [Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2](#) [pdf, 860 kB]

E-kniha

- KRATOCHVÍL, Jiří, Petr Sejk, Věra Eliášová a Marek Stehlík. *Metodika tvorby bibliografických citací* [online]. Brno, Masarykova univerzita, 2010, aktualizace 18. října 2011. ISSN 1802-128X.

Dostupné z [Elportálu MU](#).

- ❖ e-kniha dostupná zdarma v IS MU
- ❖ popis nejpožívanějších citačních stylů

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji Vám za pozornost

Martin Krčál
krcal@fss.muni.cz